

Kan tape stort på urealistiske forventninger

En undersøkelse gjennomført av Synovate for norsk fondsbransje avdekker at mange har urealistiske forventninger til fremtidig avkastning i aksjefond. Mens mange av fondskundene har urimelig høye forventninger til fremtidig avkastning har mange av ikke-fondskundene urimelig lave forventninger. Begge deler er like problematisk.

Optimistene i flertall

Hele 78 prosent av fondskundene tror aksjefond vil gi avkastning på 1 prosentpoeng eller mer utover beste bankrente, hvor den største gruppen forventer avkastning på 3-4 prosentpoeng (se figur).

Forventning om at aksjemarkedet skal gi 3-4 prosentpoeng mer avkastning enn beste bankrente i snitt per år er på linje med hva de fleste eksperter tror.

Samtidig er det en ikke ubetydelig andel av fondskundene som kan sies å ha urealistisk høye forventninger. 21 prosent forventer årlig meravkastning på 8 prosentpoeng eller høyere.

Mange ikke-fondskunder havner derimot i motsatt ytterlighet. 21 prosent av disse tror ikke aksjefond vil gi noen årlig meravkastning utover beste bankrente, og over 40 prosent oppgir at de ikke vet.

Aksjemarkedet svinger mye, både opp og ned. Over tid svinger det mer oppover enn nedover, noe som gir god snittavkastning over tid. Men undersøkelsen indikerer at de dramatiske svingningene i aksjemarkedet kan lede mange til både urealistisk positive og urealistisk negative forventninger.

Sparere med urimelig høye forventninger vil lett kunne bli skuffet over oppnådde resultater over tid. De kan også lettere la seg friste av useriøse lovnader om superavkastning i alternative plasseringsformer, rett og slett fordi de ikke innser at lovnadene er totalt urealistiske.

Likeledes kan urimelig lave forventninger til den reelle forskjellen i forventet avkastning på langsiktige sparealternativer som aksjefond og kortsiktige sparealternativer som bank bidra til at mange sparer overdrevent defensivt. På lang sikt, for eksempel når vi sparer til pensjon, er risikoen for negativ avkastning etter prisstigning større for banksparing enn for aksjesparing. Banksparing i kombinasjon med gjeld er i motsetning til aksjefondsparing dessuten et forventet tapsprosjekt fordi bankrenten

Se forskjellen:

3 prosentpoeng per år høres kanskje ikke så mye ut, men over tid utgjør det svært stor forskjell. I løpet av 25 års sparing sitter du faktisk igjen med dobbelt så mye sparepenger hvis du har oppnådd 8 prosent årlig snittavkastning sammenlignet med 5 prosent.

er lavere enn lånerenten. Manglende bevissthet om dette kan gjøre at mange går glipp av store beløp som de kunne ha brukt til å realisere drømmer, gå av med tidlig pensjon og gi verdifull økonomisk støtte til barn og barnebarn.

Fond kun for de få?

En gjennomsnittlig fondskunde eide ved nyttår verdipapirfondsandeler for drøye 100.000 kroner, hvorav ca. 70.000 kroner i aksjefond.

Sammenlignet med andre nordiske og europeiske land er andelen verdipapirfondssparing i husholdningssektoren lav i Norge. Mens direkteplasseringer i verdipapirfond utgjør ca. 3,5 prosent av husholdningenes finansielle eiendeler i Norge, ligger snittet i Europa på 7,6 prosent. I

Finland er andelen på 10,3 prosent, i Sverige er andelen på 9,5 prosent og i Danmark er andelen på 7,6 prosent (tall per 31.12.2008).

Verdipapirfond er spareprodukter som i utgangspunktet var utformet med tanke på å gi småsparere trygg og enkel tilgang til sparing i aksje- og rentemarkedene, men de siste årene har profesjonelle kunder overtatt som desidert viktigste kundegruppe i det norske fondsmarkedet.

Undersøkelsen avdekker også at de privatpersoner som sparer i fond skiller seg fra befolkningen generelt ved at de har høyere utdanningsnivå, høyere inntektsnivå og i større grad er ferdig etablert med ordnet husholdningsøkonomi.